WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 11 listopada 2004 r. *

W sprawach połączonych C-186/02 P i C-188/02 P

mających za przedmiot dwa odwołania w trybie art. 49 Statutu WE Trybunału Sprawiedliwości, wniesione odpowiednio w dniach 15 i 16 maja 2002 r.,

Ramondín SA, z siedzibą w Logroño (Hiszpania),

Ramondín Cápsulas SA, z siedzibą w Laguardii (Hiszpania),

reprezentowane przez J. Lazcana-Iturburu Ayestarana, abogado,

wnoszące odwołanie w sprawie C-186/02 P,

* Język postępowania: hiszpański.

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, reprezentowane przez A. Creusa Carrerasa, B. Uriarte Valiente oraz M. Brava-Ferrera Delgada, abogados,

wnoszący odwołanie w sprawie C-188/02 P,

w których pozostałymi uczestnikami są:

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez F. Santaolallę Gadeę oraz J. L. Buendíę Sierrę, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana w pierwszej instancji,

popierana przez

Comunidad Autónoma de La Rioja, reprezentowaną przez J. Criada Gámeza, abogado,

interwenient w postępowaniach odwoławczych,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C. W. A. Timmermans, prezes izby, C. Gulmann (sprawozdawca) i N. Colneric, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: M. Múgica Arzamendi, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i — w sprawie C-188/02 P — po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 11 marca 2004 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 6 maja 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 W swych odwołaniach Ramondín SA i Ramondín Cápsulas SA oraz Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava (zwane dalej „Territorio Histórico de Álava") wnoszą o uchylenie wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 6 marca 2002 r. w sprawach połączonych T-92/00 i T-103/00 Diputación Foral de Álava i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-1385 (zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem"), na mocy którego Sąd oddalił ich skargi o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji 2000/795/WE z dnia 22 grudnia 1999 r. dotyczącej pomocy państwa Hiszpanii na rzecz Ramondín SA i Ramondín Cápsulas SA (Dz.U. 2000, L 318, str. 36, zwanej dalej „zaskarżoną decyzją").

Ramy prawne

2 Według hiszpańskiej mapy regionów kwalifikujących się do otrzymania pomocy zaproponowanej przez Komisję (Dz.U. 1996, C 25, str. 3) limit mający zastosowanie do tejże pomocy w hiszpańskim Kraju Basków (zwanym dalej „Krajem Basków" wynosi 25 % ekwiwalentu dotacji netto (zwanego dalej „EDN").

3 Regulacje podatkowe obowiązujące w Kraju Basków opierają się na porozumieniu gospodarczym ustanowionym przez hiszpańską ustawę nr 12/1981 z dnia 13 maja 1981 r., następnie zmienioną ustawą nr 38/1997 z dnia 4 sierpnia 1997 r.

4 Na podstawie tych przepisów Diputación Foral de Álava może, pod pewnymi warunkami, regulować system podatkowy obowiązujący na jej terytorium.

5 Na tej podstawie wprowadziła ona różne środki dotyczące pomocy podatkowej, w tym w postaci ulgi podatkowej w wysokości 45 % kwoty inwestycji (zwanej dalej „ulgą podatkową w wysokości 45 %") i obniżenia podstawy wymiaru podatku dla spółek.

Ulga podatkowa w wysokości 45 %

6 Szóste postanowienie dodatkowe do Norma Foral nr 22/1994 z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie wykonania budżetu Territorio Histórico de Álava za rok 1995

(*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava*, nr 5 z dnia 13 stycznia 1995 r.) stanowi:

„Inwestycje w nowe środki trwałe dokonane między dniem 1 stycznia i dniem 31 grudnia 1995 r., które przekraczają 2,5 miliarda ESP, zgodnie z decyzją Diputación Foral de Álava korzystają z ulgi podatkowej w wysokości 45 % kwoty inwestycji określonej przez Diputación Foral de Álava, stosowanej do ostatecznej kwoty należnego podatku.

Odliczenie, którego nie dokonano z powodu zbyt niskiej kwoty podatku, może zostać dokonane w ciągu kolejnych dziewięciu lat następujących po roku, w którym wydano decyzję.

Ta decyzja Diputación Foral de Álava określi terminy i ograniczenia mogące mieć zastosowanie w każdym przypadku.

Korzyści przyznane na mocy niniejszego postanowienia nie mogą być łączone z jakąkolwiek inną korzyścią podatkową powstałą w związku z tymi inwestycjami.

Diputación Foral de Álava określi również czas trwania procesu inwestycyjnego, który może obejmować inwestycje dokonane w trakcie fazy przygotowawczej projektu będącego podstawą inwestycji".

7 Obowiązywanie tego postanowienia zostało przedłużone na lata 1996 i 1997, następnie ulga podatkowa w wysokości 45 % została — w zmienionym brzmieniu — utrzymana w latach 1998 i 1999 na mocy późniejszych normas forales.

Obniżenie podstawy wymiaru podatku dla osób prawnych

8 Artykuł 26 Norma Foral nr 24/1996 z dnia 5 lipca 1996 r. *(Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava*, nr 90 z dnia 9 sierpnia 1996 r.) stanowi:

„1. Przedsiębiorstwom, które rozpoczynają swoją działalność, przysługuje, w ciągu czterech kolejnych okresów podatkowych, począwszy od pierwszego okresu, w którym, w ciągu czterech lat od rozpoczęcia działalności, przedsiębiorstwo zarejestrowało pozytywną podstawę wymiaru podatku, prawo do obniżenia pozytywnej podstawy wymiaru podatku odpowiadającej ich wynikowi działalności w wysokości odpowiednio 99, 75, 50 i 25 %, przed potrąceniem negatywnej podstawy wymiaru podatku wynikającej z poprzednich lat podatkowych.

[...]

2. Aby skorzystać z niniejszego obniżenia, podatnicy muszą spełnić następujące warunki:

a) rozpocząć działalność z wpłaconym kapitałem w wysokości co najmniej 20 milionów ESP;

[...]

d) nie prowadzić uprzednio nowej działalności, w sposób bezpośredni lub pośredni, pod innym oznaczeniem;

e) prowadzić nową działalność w lokalu lub miejscu, gdzie żadna inna działalność nie jest prowadzona przez inne osoby fizyczne lub prawne;

f) dokonać inwestycji w środki trwałe w ciągu pierwszych dwóch lat działalności na sumę przynajmniej 80 milionów ESP, które to środki powinny mieć związek z prowadzoną działalnością i nie mogą być wydzierżawione lub oddane do używania osobom trzecim. Ponadto dobra nabyte w drodze leasingu są również uważane za środki trwałe, pod warunkiem że nabywca zobowiązuje się wykonać opcję zakupu;

g) stworzyć co najmniej dziesięć stanowisk pracy w ciągu sześciu miesięcy od rozpoczęcia działalności i utrzymać tę liczbę jako średnią roczną zatrudnionych od tego momentu do roku, w którym wygasa prawo do obniżenia podstawy wymiaru podatku;

[...]

i) dysponować biznesplanem na co najmniej pięć lat.

[...]

4. Minimalna wysokość inwestycji wskazana w ust. 2 lit. f) powyżej oraz liczba stanowisk pracy wymieniona w ust. 2 lit. g) nie mogą być łączone z jakąkolwiek inną korzyścią podatkową wynikającą z tych samych inwestycji lub ze stworzenia tych miejsc pracy.

5. O obniżenie podstawy wymiaru podatku ustanowione w niniejszych przepisach można ubiegać się w administracji podatkowej, która po zweryfikowaniu, czy początkowo wymagane warunki zostały spełnione, poinformuje wnioskującą spółkę o swojej tymczasowej zgodzie, która musi zostać potwierdzona przez Diputación Foral de Álava.

[...]".

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu

9 Ramondín SA jest spółką prawa hiszpańskiego specjalizującą się w produkcji kapsli do butelek do win, szampanów i innych napojów o wysokiej jakości. Od 1971 r. ma ona siedzibę w Logroño, na terenie Comunidad Autónoma de La Rioja (regionu autonomicznego La Rioja).

10 W 1997 r. Ramondín SA zdecydowała przenieść swoje instalacje przemysłowe z Logroño do Laguardii, miasta położonego na Territorio Histórico de Álava w Kraju

Basków. W tym celu Ramondín SA utworzyła w dniu 15 grudnia 1997 r. nową spółkę Ramondín Cápsulas SA, w której posiada 99,8 % kapitału. Zostało przewidziane, że Ramondín Cápsulas SA przejmie całą działalność Ramondín SA.

11 Na podstawie decyzji Diputación Foral de Álava nr 738/1997 z dnia 21 października 1997 r. Ramondín SA otrzymała ulgę podatkową w wysokości 45 % przewidzianą przez szóste postanowienie dodatkowe do Norma Foral nr 22/1994. Ramondín Cápsulas SA, jako nowo utworzona spółka, skorzystała z obniżenia podstawy wymiaru podatku od osób prawnych przewidzianego w art. 26 Norma Foral nr 24/1996.

12 Pismem z dnia 2 października 1997 r. prezydent Comunidad Autónoma de La Rioja skierował do Komisji Wspólnot Europejskich skargę na pomoc państwa, która została przyznana Ramondín SA z okazji przeniesienia jej działalności do Kraju Basków.

13 Pismem z dnia 30 kwietnia 1999 r. (Dz.U. C 194, str. 18) Komisja poinformowała władze hiszpańskie o swojej decyzji w sprawie wszczęcia postępowania przewidzianego w art. 93 ust. 2 Traktatu WE (obecnie art. 88 ust. 2 WE) dotyczącego pomocy podatkowej przyznanej przez władze baskijskie Ramondín SA i Ramondín Cápsulas SA.

14 Na zakończenie postępowania Komisja wydała zaskarżoną decyzję.

15 W art. 2 lit. a) tej decyzji obniżenie podstawy wymiaru podatku od osób prawnych przyznane Ramondín Cápsulas SA zostało zakwalifikowane jako pomoc państwa niezgodna ze wspólnym rynkiem. W art. 2 lit. b) tej samej decyzji ulga podatkowa w wysokości 45 % przyznana Ramondín SA została również zakwalifikowana jako pomoc państwa niezgodna ze wspólnym rynkiem w części, w jakiej — przy zastosowaniu zasad kumulacji pomocy — przekroczyła ona limit 25 % EDN pomocy regionalnej w Kraju Basków.

16 W art. 3 zaskarżonej decyzji Komisja nakazała Królestwu Hiszpanii podjęcie wszelkich niezbędnych środków do odebrania korzyści wynikających ze wspomnianej pomocy i, w odpowiednim przypadku, do odzyskania pomocy od beneficjentów.

Skarga do Sądu i zaskarżony wyrok

17 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu odpowiednio w dniach 19 i 26 kwietnia 2000 r. Territorio Histórico de Álava (sprawa T-92/00) oraz Ramondín SA i Ramondín Cápsulas SA (zwane dalej łącznie „Ramondín") (sprawa T-103/00) wniosły do Sądu skargę przeciwko Komisji.

18 Wnoszący odwołanie wnieśli o stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim uznaje ona za niezgodne ze wspólnym rynkiem sporne instrumenty podatkowe przewidziane w Normas Forales nr 22/1994 i 24/1996 i nakazuje Królestwu Hiszpanii odzyskanie kwoty pomocy w wysokości odpowiadającej tym instrumentom.

19 Postanowieniem z dnia 5 czerwca 2001 r. obie sprawy zostały połączone do celów procedury ustnej i wydania wyroku.

20 Zaskarżonym wyrokiem Sąd:

— oddalił skargi,

— obciążył strony skarżące kosztami postępowania.

Postępowania odwoławcze

21 Postanowieniami z dnia 6 marca 2003 r. wydanymi w każdej z dwóch spraw C-186/02 P i C-188/02 P Prezes Trybunału:

— dopuścił Comunidad Autónoma de La Rioja do sprawy w charakterze interwenienta w celu poparcia żądań Komisji,

— odrzucił wnioski Gobierno Foral de Navarra (rządu Nawarry) o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta w celu poparcia żądań wnoszących odwołanie.

22 Ramondín wnosi do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku,

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim uznaje ona za niezgodną ze wspólnym rynkiem pomoc podatkową przewidzianą w Normas Forales nr 22/1994 i 24/1996 i nakazuje jej odzyskanie przez Królestwo Hiszpanii,

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

23 Territorio Histórico de Álava wnosi do Trybunału o:

— uchylenie zaskarżonego wyroku,

— rozstrzygnięcie sporu poprzez stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim dotyczy ona ulgi podatkowej w wysokości 45 % i obniżenia podstawy wymiaru podatku od osób prawnych,

— ewentualnie, przekazanie sprawy Sądowi Pierwszej Instancji,

— obciążenie Komisji kosztami postępowania w pierwszej instancji i kosztami postępowania odwoławczego.

24 Po odstąpieniu w trakcie procedury ustnej od zarzutu niedopuszczalności odwołania wniesionego przez Territorio Histórico de Álava Komisja wnosi ostatecznie do Trybunału w dwóch sprawach C-186/02 P i C-188/02 P o:

— oddalenie odwołań,

— obciążenie wnoszących odwołania kosztami postępowania.

25 Comunidad Autónoma de La Rioja, popierając Komisję, wnosi do Trybunału w dwóch sprawach C-186/02 P i C-188/02 P o:

— oddalenie odwołań,

— obciążenie wnoszących odwołania kosztami postępowania.

Zarzuty zmierzające do uchylenia zaskarżonego wyroku

26 W swoim odwołaniu Ramondín podniosła cztery zarzuty zmierzające do uchylenia zaskarżonego wyroku oparte na:

— braku uprawnienia Comunidad Autónoma de La Rioja do wniesienia skargi do Komisji,

— błędnej kwalifikacji spornych instrumentów podatkowych jako pomocy państwa niezgodnej ze wspólnym rynkiem,

— naruszeniu prawa przez Sąd poprzez niestwierdzenie nadużycia władzy przez Komisję,

— naruszeniu prawa przez Sąd poprzez niestwierdzenie naruszenia zasady równego traktowania.

27 W piśmie złożonym w dniu 18 lutego 2004 r. Ramondín poinformowała Trybunał, że podtrzymuje swój zarzut oparty na nadużyciu władzy, a także zarzut oparty na braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii oraz że rezygnuje z pozostałych zarzutów.

28 W swoim odwołaniu Territorio Histórico de Álava podniosło sześć zarzutów zmierzających do uchylenia zaskarżonego wyroku, opartych na:

— błędnej kwalifikacji spornych instrumentów podatkowych jako pomocy państwa niezgodnej ze wspólnym rynkiem,

— braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii,

— naruszeniu prawa przez Sąd poprzez orzeczenie, że sporne instrumenty nie stanowiły pomocy istniejącej,

— braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii,

— naruszeniu prawa przez Sąd poprzez niestwierdzenie nadużycia władzy przez Komisję,

— braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii.

29 W piśmie złożonym w dniu 20 lutego 2004 r. Territorio Histórico de Álava poinformowało Trybunał, że:

— podtrzymuje częściowo zarzuty pierwszy i drugi oparte, odpowiednio, na błędnej kwalifikacji spornych instrumentów podatkowych jako pomocy państwa niezgodnej ze wspólnym rynkiem i braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii,

— podtrzymuje zarzuty piąty i szósty oparte, odpowiednio, na wystąpieniu nadużycia władzy i braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii,

— rezygnuje z pozostałych zarzutów.

W przedmiocie odwołań

30 Po wysłuchaniu stron i rzecznika generalnego w tej kwestii, ze względu na powiązanie niniejszych spraw ze sobą, należy je połączyć do celu wydania wyroku zgodnie z art. 43 regulaminu Trybunału.

W przedmiocie zarzutów opartych, z jednej strony, na naruszeniu prawa przez Sąd poprzez niestwierdzenie nadużycia władzy a, z drugiej strony, na braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii

Argumentacja stron

31 Ramondín zarzuca Sądowi, że w pkt 82–88 zaskarżonego wyroku odrzucił on jej zarzut oparty na nadużyciu władzy przez Komisję. Według niej Komisja użyła uprawnień, które posiada ona w ramach procedury w dziedzinie pomocy państwa — dziedzinie, w której przysługuje jej wyłączna właściwość i szerokie uprawnienia — dla celów dokonania harmonizacji podatkowej. Tymczasem taka harmonizacja wymaga w rzeczywistości procedury przewidzianej w art. 101 Traktatu WE (obecnie, po zmianie, art. 96 WE) i art. 102 Traktatu WE (obecnie art. 97 WE), która przyznaje kompetencję Radzie Unii Europejskiej.

32 Zdaniem Ramondín, Komisja zaczęła od małych wspólnot lub małych Państw Członkowskich, których zdolność do podejmowania decyzji i możliwość działania jest ograniczona. Według niej postąpiła ona w ten sposób z powodu trudności, jakie napotkała ona w dziedzinie harmonizacji podatkowej, gdyż silne Państwa Członkowskie sprzeciwiają się utracie swoich kompetencji.

33 Według Ramondín, jedynym namacalnym obiektywnym elementem w niniejszej sprawie jest brak skargi do Komisji jakiegokolwiek konkurenta, należy więc przypuszczać, iż zamierzone cele były odmienne od tych, jakie przedstawiono oficjalnie. Stąd wszczęte postępowanie było od początku wadliwe.

34 Territorio Histórico de Álava uważa, że Sąd powinien był stwierdzić wystąpienie nadużycia władzy. Zastanawia się on nad przyczynami, które skłoniły Komisję do wszczęcia wielu postępowań przeciwko normas forales Kraju Basków. Zastanawia się on również nad powodem, dla jakiego liczne instrumenty podatkowe zostały usunięte z listy sporządzonej przez tzw. grupę Primarolo, odpowiedzialną w łonie Rady za wykrywanie instrumentów podatkowych, które należy wyeliminować dla celów harmonizacji podatkowej, aby następnie zaskarżyć je w drodze procedur w dziedzinie pomocy państwa.

35 Jego zdaniem, niechęć wielu Państw Członkowskich sprawia, że jakakolwiek zgoda dotycząca harmonizacji podatkowej jest niemożliwa w łonie Rady. Ze względu na to Komisja wybrała szybszą i łatwiejszą drogę procedury odnoszącej się do pomocy państwa.

36 Territorio Histórico de Álava zarzuca również Sądowi brak uzasadnienia, jeżeli chodzi o zarzut oparty na nadużyciu władzy. Sąd udzielił, jego zdaniem, dość powierzchownej odpowiedzi, powstrzymując się od roztrząsania powodów, dla których Komisja wszczęła liczne postępowania przeciwko normas forales Kraju Basków i unikając poszukiwania przyczyny, dla jakiej liczne instrumenty podatkowe usunięto z listy sporządzonej przez grupę Primarolo, aby następnie zaskarżyć je w drodze procedur w dziedzinie pomocy państwa.

37 Komisja, w odpowiedzi na argumentację Ramondín, uważa, że Sąd słusznie podniósł w pkt 82–87 zaskarżonego wyroku, że przesłanki wymagane przez orzecznictwo wspólnotowe dla oceny, czy nadużycie władzy miało miejsce, nie zostały spełnione. W niniejszej sprawie zarzut nadużycia władzy opiera się na subiektywnej ocenie zachowania Komisji przez Ramondín. Ta ocena nie jest poparta żadną obiektywną

okolicznością. Opiera się więc ona nie na logicznych wskazówkach, jak tego wymaga orzecznictwo, lecz na czysto subiektywnych twierdzeniach co do domniemanych zamiarów Komisji.

38 W rzeczywistości w ramach swojego zarzutu Ramondín ograniczyła się do powtarzania swojej bardzo zawężonej wykładni pojęcia pomocy i elementu selektywności. Domniemane nadużycie władzy polega jedynie na innej wykładni pojęcia pomocy od wykładni zalecanej przez Ramondín.

39 W odpowiedzi na argumentację Territorio Histórico de Álava Komisja utrzymuje, że zarzut oparty na nadużyciu władzy nie został przywołany przez tę stronę przed Sądem. Ten zarzut jest więc oczywiście niedopuszczalny. W każdym razie jest on bezpodstawny z tych samych powodów, które zostały przedstawione w odpowiedzi na zarzut Ramondín. Wreszcie Sąd wystarczająco uzasadnił zaskarżony wyrok, aby odrzucić przywołany zarzut.

40 Comunidad Autónoma de La Rioja utrzymuje, że Territorio Histórico de Álava nie jest uprawnione do podniesienia zarzutu opartego na nadużyciu władzy, gdyż nie przedstawiło tego zarzutu przed Sądem.

41 W każdym razie uważa on, że Ramondín i Territorio Histórico de Álava nie przedstawiły żadnej obiektywnej, istotnej i spójnej przesłanki, która pozwoliłaby na wywnioskowanie, że celem, do jakiego zmierzała Komisja poprzez przyjęcie zaskarżonej decyzji, było osiągnięcie harmonizacji podatkowej.

Ocena Trybunału

42 W przeciwieństwie do tego, co twierdzą Komisja i Comunidad Autónoma de La Rioja, Territorio Histórico de Álava podniosło przed Sądem już w pkt 71 i nast. skargi wszczynającej postępowanie zarzut oparty na nadużyciu władzy przez Komisję.

43 Zarzut ten został zbadany w stosunku do Ramondín i Territorio Histórico de Álava w pkt 82–88 zaskarżonego wyroku.

44 Sąd słusznie przypomniał, że dany akt stanowi nadużycie władzy jedynie wtedy, gdy na podstawie obiektywnych, istotnych i spójnych przesłanek wydaje się, że został on wydany wyłącznie lub przede wszystkim w celu osiągnięcia innych celów niż wskazane (zob. w szczególności wyrok z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie C-110/97 Niderlandy przeciwko Radzie, Rec. str. I-8763, pkt 137 i powołane tam orzecznictwo).

45 W pkt 85–87 Sąd przeanalizował oraz ocenił zarzuty i argumenty wnoszących odwołanie. Orzekł on, że nie przytoczyli oni żadnej obiektywnej przesłanki, która pozwoliłaby na uznanie, że prawdziwym celem, do którego zmierzała Komisja, przyjmując zaskarżoną decyzję, było osiągnięcie harmonizacji podatkowej.

46 Czyniąc to, Sąd poddał ocenie okoliczności faktyczne, co — o ile przedstawione mu dowody nie zostały przeinaczone — nie stanowi kwestii prawnej, która jako taka podlega kontroli Trybunału (zob. w szczególności wyroki z dnia 21 czerwca 2001 r.

w sprawach połączonych od C-280/99 P do C-282/99 P Moccia Irme i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-4717, pkt 78 oraz z dnia 15 października 2002 r. w sprawach połączonych C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, od C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji, Rec. str. I-8375, pkt 285).

47 Wnoszący odwołanie ograniczają się do zakwestionowania tej oceny okoliczności faktycznych w drodze twierdzeń. Nie przedstawiają oni żadnej okoliczności, która pozwoliłaby na ustalenie, że Sąd przeinaczył przedstawione mu dowody. W każdym razie nie można utrzymywać, że Sąd powinien był wywnioskować z braku jakiejkolwiek skargi do Komisji ze strony konkurującego przedsiębiorstwa, że cele, które zamierzała osiągnąć Komisja, były inne niż wskazane. Zwykły brak takiej skargi nie pozwala na takie przypuszczenie.

48 Wynika z tego, że należy oddalić zarzut oparty na nadużyciu władzy.

49 Jeżeli chodzi o zarzut oparty na braku uzasadnienia w tej kwestii, należy orzec, że Ramondín nie podniosła go w swoim odwołaniu.

50 Wskazując w swoim piśmie złożonym w dniu 18 lutego 2004 r., że podtrzymuje ona swój zarzut oparty na braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w przedmiocie zarzutu opartego na nadużyciu władzy, Ramondín podniosła w rzeczywistości nowy zarzut. Ten zarzut jest niedopuszczalny na podstawie art. 42 § 2 i art. 118 regulaminu Trybunału.

51 Jeżeli chodzi o Territorio Histórico de Álava, które podniosło zarzut braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku i podtrzymało go w swoim piśmie złożonym w dniu 20 lutego 2004 r., należy stwierdzić, że wyrok ten stanowi:

— w pkt 85, że cała argumentacja stron skarżących jest oparta na spekulacjach dotyczących ewentualnych przyczyn leżących u podstaw wydania zaskarżonej decyzji i że strony bynajmniej nie wykazały, iż poprzez zaskarżoną decyzję dokonano jakiejkolwiek harmonizacji na poziomie wspólnotowym;

— w pkt 86, że Territorio Histórico de Álava przywołuje sprawy, które doprowadziły do wydania postanowienia Prezesa Trybunału z dnia 16 lutego 2000 r. w sprawach połączonych od C-400/97 do C-402/97 Juntas Generales de Guipúzcoa i in., Rec. str. I-1073, w ramach których — zdaniem strony skarżącej — Komisja podała w wątpliwość uprawnienia ustawodawcze władz baskijskich w dziedzinie podatków, twierdząc, że normas forales stanowią pomoc państwa, ponieważ mają one zastosowanie wyłącznie do określonej strefy Państwa Członkowskiego;

— w pkt 87, że ten ostatni argument należy odrzucić, gdyż Komisja nie oparła się w zaskarżonej decyzji na kryterium selektywności regionalnej, aby udowodnić, że korzyści podatkowe, z których skorzystała Ramondín, stanowią pomoc państwa wchodzącą w zakres stosowania art. 92 Traktatu WE (obecnie, po zmianie, art. 87 WE).

52 To uzasadnienie wydaje się wystarczające w świetle argumentacji przedstawionej przed Sądem w skardze i w replice, która to argumentacja nie zawierała żadnego odniesienia do usunięcia szeregu instrumentów podatkowych z listy opracowanej przez grupę utworzoną w łonie Rady.

53 Wynika z tego, że należy oddalić zarzut podniesiony przez Territorio Histórico de Álava oparty na braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w zakresie domniemanego nadużycia władzy przez Komisję.

W przedmiocie zarzutów przedstawionych przez Territorio Histórico de Álava opartych, z jednej strony, na błędnej kwalifikacji spornych instrumentów podatkowych jako pomocy państwa niezgodnej ze wspólnym rynkiem a, z drugiej strony, na braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej kwestii

Argumentacja stron

54 Territorio Histórico de Álava utrzymywało przed Sądem, że Komisja naruszyła art. 92 Traktatu, uznając ulgę podatkową w wysokości 45 % i obniżenie podstawy wymiaru podatku od osób prawnych za pomoc państwa niezgodną ze wspólnym rynkiem z tego powodu, że Normas Forales nr 22/1994 i 24/1996 stanowią specyficzne środki sprzyjające „niektórym przedsiębiorstwom". W każdym razie dowodziło ono, że ewentualny selektywny charakter tychże instrumentów był uzasadniony charakterem i strukturą systemu podatkowego.

55 Territorio Histórico de Álava zarzuciło Sądowi, że w pkt 23–65 zaskarżonego wyroku odrzucił tę argumentację, naruszając w ten sposób prawo przy stosowaniu art. 92 Traktatu.

56 W swoim piśmie złożonym w dniu 20 lutego 2004 r. wskazuje ono, że podtrzymuje swój zarzut zmierzający do uchylenia wyroku, jednakże we wcześniejszym stadium niż przy zakwalifikowaniu spornych instrumentów podatkowych jako pomocy państwa. Twierdzi ono, że w trakcie postępowania w pierwszej instancji podniosło

ono, że instrumenty te były wyłączone z zakresu stosowania art. 92 Traktatu, ponieważ jako instrumenty podatkowe były one uzasadnione względami polityki gospodarczej. Sąd uznał, że nie wykluczało to ich zakwalifikowania jako pomocy państwa niezgodnej z Traktatem. Ten wniosek jest, zdaniem Territorio Histórico de Álava, błędny, ponieważ został on sformułowany w niewłaściwym momencie procesu dokonywania wykładni. W istocie, jego zdaniem, przed ewentualnym rozważeniem problemu kwalifikacji instrumentu jako pomocy państwa należało wziąć pod uwagę, że instrumenty podatkowe przyjęte przed konkluzjami Rady ECOFIN z dnia 1 grudnia 1997 r. w dziedzinie polityki podatkowej (Dz.U. 1998, C 2, str. 1) i komunikatem Komisji z dnia 10 grudnia 1998 r. w sprawie stosowania przepisów o pomocy państwa do środków w zakresie bezpośredniego opodatkowania przedsiębiorstw (Dz.U. C 384, str. 3) są wyłączone spod kontroli pomocy państwa. Gdy takie instrumenty mieściły się w ramach polityki przemysłowej prowadzonej przez zainteresowane Państwo Członkowskie, były one wyłączone ab initio z zakresu stosowania art. 92 Traktatu.

57 W tym samym piśmie Territorio Histórico de Álava dodaje, że podtrzymuje ono również swój zarzut oparty na braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w podniesionej kwestii prawnej.

58 Komisja uważa, że podtrzymany zarzut w jego obecnej postaci oparty na błędnej kwalifikacji spornych instrumentów podatkowych jako pomocy państwa niezgodnej ze wspólnym rynkiem wymaga jednak — pomimo zmiany sposobu jego przedstawienia — zbadania przez Trybunał kwestii charakteru pomocowego tych instrumentów. W rzeczywistości — zdaniem Komisji — analiza art. 92 Traktatu nie obejmuje żadnego stadium poprzedzającego stadium rozważania kwalifikacji instrumentu jako pomocy państwa, jako że podatkowy charakter tego instrumentu nie jest istotny dla ustalenia, czy stanowi on pomoc. Ponadto konkluzje Rady Ecofin z dnia 1 grudnia 1997 r. w dziedzinie polityki podatkowej i załączony do niej kodeks postępowania nie mogły zmienić podziału kompetencji ustalonego w Traktacie. W tych warunkach, kwestionując właściwość Komisji, Territorio Histórico de Álava nadal podważa dokonaną kwalifikację spornych instrumentów podatkowych jako pomocy państwa.

59 Comunidad Autónoma de La Rioja uważa, że Territorio Histórico de Álava utrzymuje w rzeczywistości, że sporne instrumenty podatkowe nie są pomocą państwa, mimo że obecnie przywołuje nowe powody dla podtrzymania swojego twierdzenia. Trybunał nie powinien więc wykluczyć badania i kwalifikacji tych instrumentów w świetle art. 92 Traktatu.

Ocena Trybunału

60 Należy przypomnieć, że umożliwienie stronie przedstawienia po raz pierwszy przed Trybunałem zarzutu, który nie został przedstawiony przed Sądem, byłoby równoznaczne z umożliwieniem jej wniesienia do Trybunału, którego kompetencje w postępowaniu odwoławczym są ograniczone, sprawy o szerszym zakresie niż ta, która była rozpoznawana przez Sąd. W postępowaniu odwoławczym kompetencje Trybunału są zatem ograniczone do oceny prawnego rozstrzygnięcia w kwestii zarzutów, które były roztrząsane w pierwszej instancji (zob. w szczególności wyroki z dnia 1 czerwca 1994 r. w sprawie C-136/92 P Komisja przeciwko Brazzelli Lualdi i in., Rec. str. I-1981, pkt 59; z dnia 28 maja 1998 r. w sprawie C-7/95 P Deere przeciwko Komisji, Rec. str. I-3111, pkt 62 oraz z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie C-217/01 P Hendrickx przeciwko Cedefop, Rec. str. I-3701, pkt 37).

61 W niniejszej sprawie Territorio Histórico de Álava nie podniosło w pierwszej instancji, że:

— sporne instrumenty podatkowe miały jako takie nie wchodzić w zakres stosowania prawa z zakresu pomocy państwa;

— art. 92 Traktatu miał mieć zastosowanie do przepisów prawa podatkowego wyłącznie począwszy od konkluzji Rady Ecofin z dnia 1 grudnia 1997 r. w dziedzinie polityki podatkowej i komunikatu Komisji z dnia 10 grudnia 1998 r. w sprawie stosowania przepisów o pomocy państwa do środków z zakresu bezpośredniego opodatkowania przedsiębiorstw.

62 W trakcie dyskusji nad selektywnością obniżenia podstawy wymiaru podatku, czyli w fazie dyskusji nad kwalifikacją instrumentu jako pomocy państwa niezgodnej ze wspólnym rynkiem w rozumieniu art. 92 Traktatu, Territorio Histórico de Alava odwołało się w rzeczywistości do celów polityki gospodarczej tego instrumentu.

63 Sąd dokonał analizy związanej z tym argumentacji w pkt 51 zaskarżonego wyroku.

64 Przedstawiony Trybunałowi w ramach niniejszego odwołania argument, wedle którego sporny instrument podatkowy miał być ab initio, na etapie poprzedzającym rozważania prawnicze, wyłączony z zakresu stosowania art. 92 Traktatu i w konsekwencji spod kontroli Komisji, stanowi więc zarzut przedstawiony po raz pierwszy w ramach odwołania.

65 Ten nowy zarzut należy więc uznać za niedopuszczalny, podobnie jak i zarzut oparty na braku uzasadnienia zaskarżonego wyroku w podniesionej kwestii prawnej, gdyż drugi zarzut jest nierozerwalnie związany z zarzutem pierwszym.

66 Z całości powyższych rozważań wynika, że odwołania należy oddalić.

W przedmiocie kosztów

67 Zgodnie z art. 122 akapit pierwszy regulaminu Trybunału, jeżeli odwołanie jest bezzasadne, Trybunał rozstrzyga o kosztach.

68 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu Trybunału, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 118 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ wnoszący odwołanie przegrali sprawę, należy — zgodnie z żądaniami Komisji i Comunidad Autónoma de La Rioja — obciążyć ich własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Komisję i Comunidad Autónoma de La Rioja.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

1) Sprawy C-186/02 P i C-188/02 P zostają połączone do wydania wyroku.

2) Odwołania zostają oddalone.

3) Wnoszący odwołanie pokrywają, poza własnymi kosztami, koszty poniesione przez Komisję Wspólnot Europejskich i Comunidad Autónoma de La Rioja.

Podpisy